

Magdalena Szymanowska

Szczegółowe wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 4

Oazowa Szkoła Podstawowa Ruchu Światło – Życie im. ks. Franciszka Blachnickiego w Krakowie

Rok szkolny 2021/2022.

Na lekcjach języka polskiego w klasie IV ocenie podlegają:

- sprawdziany pisemne (prace klasowe 1 i 2-godzinne z omówionego materiału, testy, kartkówki, dyktanda, wypracowania),
- praca ucznia na lekcji (redagowanie tekstu, wypowiedzi, praca w grupie),
- samodzielna praca domowa ucznia (SAMODZIELNA, pisemna praca w zeszycie lub na osobnych kartkach – wg polecenia nauczyciela, ćwiczenia). Praca niesamodzielna skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej;
- wypowiedzi ustne: odpowiedzi na pytania, opowiadanie,
- wypowiedzi pisemne: odpowiedzi na pytania, rozwiązywanie ćwiczeń, redagowanie tekstów użytkowych i form wypowiedzi przewidzianych programem nauczania,
- recytacja z pamięci (wiersz i proza),
- czytanie,
- zeszyt ćwiczeń (poprawność merytoryczna wykonanych ćwiczeń oraz staranność),
- udział w projektach,
- prace dodatkowe.

Wymagania procentowe i wszelakie inne pozostają w zgodzie z zapisami aktualnie obowiązującego Statutu Szkoły.

Ocena celująca:

Uczeń opanował pełen zakres wiadomości i umiejętności, określony w podstawie programowej, a ponadto:

- Twórczo i samodzielnie rozwija literackie i polonistyczne uzdolnienia oraz zainteresowania,
- Wypowiedzi pisemne i ustne są bezbłędne,
- Nie powiela cudzych pomysłów i poglądów,
- Bierze udział i osiąga sukcesy w literackich konkursach szkolnych, międzyszkolnych, wojewódzkich, ogólnopolskich, itp.,
- Podejmuje działalność literacką lub kulturową i prezentuje wysoki poziom merytoryczny oraz artystyczny.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń opanował pełny zakres wiadomości określony w podstawie programowej.

Kształcenie literackie i językowe:

Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie posługuje się nim,

Wypowiedzi ustne i pisemne są całkowicie poprawne pod względem ortograficznym, stylistycznym – językowym i logicznym,

Samodzielnie i sprawnie posługuje się słownikiem ortograficznym i wyrazów bliskoznacznych,

Radzi sobie z układem graficznym wypowiedzi pisemnej (akapity) ,

Płynnie czyta nowy tekst ,

Czyta wyraźnie i wyraziście (w tym z podziałem na role),

Przeczytał wszystkie obowiązkowe i wskazane przez polonistę uzupełniające lektury,

Bierze czynny udział w lekcji,

Zna i stosuje zasady polskiej ortografii i interpunkcji ,

Potrafi czytać ze zrozumieniem,

Interpretuje powiedzenia, przysłowia i sentencje,

Interpretuje wiersz ,

Wskazuje dialog i monolog ,

Potrafi dyskutować i podawać argumenty,

Swobodnie interpretuje przeczytany tekst, dokonuje oceny postępowania i poglądów bohaterów,

Wskazuje elementy świata przedstawionego (prawdopodobnego i fantastycznego),
Wskazuje świat prawdopodobny i fantastyczny,
Wskazuje wątek główny i poboczny,
Nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst,
Zna zasady poprawnego przedstawiania siebie i innych ,
Wskazuje nadawcę i odbiorcę różnych wypowiedzi,
Posługuje się pojęciami: narrator, narracja i podmiot liryczny,
Tworzy plan zdarzeń do przeczytanego tekstu ,
Zna i wskazuje środki artystycznego wyrazu (epitet, uosobienie, ożywienie, porównanie, refren),
Rozpoznaje i definiuje dramat jako rodzaj literacki,
Charakteryzuje podmiot liryczny, narratora i bohaterów w czytanych utworach,
Wskazuje bohaterów głównych i drugoplanowych oraz określa ich cechy,
Wskazuje w wierszu strofy, wersy, rymy, rytm,
Potrafi stosować wyrazy bliskoznaczne i antonimy,
Rozpoznaje czytany utwór jako baśń, legendę, hymn, opowiadanie, nowelę, powieść, komiks oraz wskazuje jego cechy gatunkowe ,
Doskonale potrafi posługiwać się następującymi formami wypowiedzi pisemnej: list, opowiadanie (twórcze i odtwórcze), streszczenie, opis (postaci, przedmiotu, krajobrazu), zaproszenie, charakterystyka bohaterów, kartka z życzeniami i pozdrowieniami, ogłoszenie, plan zdarzeń, notatka, adresowanie kopert; potrafi zapisać dialog.

Fleksja i składnia:

Biegłe rozpoznaje poznane w klasie czwartej części mowy,
Potrafi zbudować zdanie z podanych związków wyrazowych,
Wskazuje nazwy własne i pospolite,
Rozróżnia zdanie pojedyncze i złożone,
Rozróżnia i tworzy zdanie rozwinięte i nierozwinięte,
Dokonuje rozbioru zdanie pojedynczego,
Rozróżnia formę osobową i nieosobową czasownika ,
Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje przykłady,
Wskazuje równoważniki zdań,
Przekształca zdanie w równoważnik zdania i odwrotnie,
Według podanego wzoru układa zdanie pojedyncze,
Dzieli części mowy na odmienne i nieodmienne ,
Potrafi określić formy fleksyjne rzeczownika, czasownika, przymiotnika,
Potrafi odmienić rzeczownik, czasownik, przymiotnik,
Wskazuje w zdaniu podmiot i orzeczenie .

Fonetyka:

Dzieli wyraz na sylaby,
Podaje definicję sylaby, litery, głoski,
Układa wyrazy w porządku alfabetycznym,
Zna zasady przenoszenia wyrazów do następnej linijki ,
Wskazuje w wyrazach głoskę i literę,
Zna i potrafi wytłumaczyć funkcję litery „i” ,
Wskazuje różnicę między samogłoską i spółgłoską.

Ocena dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności przewidziane w podstawie programowej:

Kształcenie literackie i kulturowe

Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania,
Czyta z podziałem na role ,
Potrafi czytać ze zrozumieniem ,
Wypowiedzi pisemne i ustne mogą zawierać jedynie nieliczne błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne ,

Radzi sobie z układem graficznym wypowiedzi pisemnej (akapity),
Potrafi posługiwać się słownikiem ortograficznym i wyrazów bliskoznacznych ,
Poprawnie sporządza plan ramowy lektur i przeczytanych utworów ,
Posługuje się pojęciami: narrator, narracja, podmiot liryczny ,
Czyta lektury szkolne ,
Interpretuje wiersz ,
Wskazuje dialog i monolog ,
Potrafi wyjaśnić znaczenie niektórych przysłów, powiedzeń i sentencji ,
Potrafi dyskutować i podawać argumenty ,
Interpretuje przeczytany tekst, próbuje dokonać oceny postępowania i poglądów bohaterów,
Wskazuje elementy świata przedstawionego (prawdopodobnego i fantastycznego),
Próbuje zinterpretować utwór liryczny,
Wskazuje wątek główny i poboczny,
Zna i wskazuje środki artystycznego wyrazu (epitet, uosobienie, ożywienie, porównanie) ,
Wskazuje w wierszu: strofy, wersy, rymy, rytm ,
Zna zasady poprawnego przedstawiania siebie i innych ,
Wskazuje nadawcę i odbiorcę różnych wypowiedzi ,
Potrafi stosować wyrazy bliskoznaczne i antonimy ,
Rozpoznaje baśń, legendę, podanie, komiks, powieść, opowiadanie, nowelę, hymn i podaje wyznaczniki gatunkowe,
Wskazuje dramat jako rodzaj literacki ,
Potrafi posługiwać się następującymi formami wypowiedzi pisemnej: list, opowiadanie (twórcze i odtwórcze), streszczenie, opis (postaci, przedmiotu, krajobrazu), zaproszenie, charakterystyka bohaterów, kartka z życzeniami i pozdrowieniami, ogłoszenie, plan zdarzeń, notatka, adresowanie kopert; potrafi zapisać dialog .

Fleksja i składnia:

Rozpoznaje poznane w klasie czwartej części mowy,
Wskazuje nazwy własne i pospolite,
Rozróżnia zdanie pojedyncze i złożone ,
Dokonuje rozbioru zdania pojedynczego ,
Rozróżnia formę osobową i nieosobową czasownika ,
Tworzy i wskazuje zdania rozwinięte i nierozwinięte ,
Wskazuje równoważnik zdania ,
Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń, podaje przykłady,
Dzieli części mowy na odmienne i nieodmienne,
Potrafi określić formy fleksyjne rzeczownika, czasownika, przymiotnika ,
Potrafi odmienić rzeczownik, czasownik, przymiotnik ,
Wskazuje w zdaniu podmiot i orzeczenie.

Fonetyka:

Wie, co to jest głoska i litera,
Dzieli wyraz na sylaby,
Układa wyrazy w porządku alfabetycznym,
Zna zasady przenoszenia wyrazów do następnej linijki,
Wskazuje w wyrazach głoskę i literę,
Zna funkcję litery „i” ,
Wskazuje różnicę między samogłoską i spółgłoską.

Ocena dostateczna:

Uczeń w zakresie umożliwiającym postęp w dalszym uczeniu się opanował wiedzę i umiejętności zawarte w podstawie programowej.

Kształcenie literackie i językowe:

W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, precyzyjnego stosowania poznanego słownictwa i ortografii ,

Potrafi wymienić elementy świata przedstawionego,
Odróżnia świat prawdopodobny od fantastycznego ,
Potrafi przedstawić siebie i innych ,
Opanował technikę poprawnego czytania i doskonalą ją pod kątem dykcji, intonacji i akcentowania ,
Czyta lektury szkolne,
Wskazuje w wierszu: epitet, porównanie, uosobienie ,
Potrafi policzyć w wierszu strofy, wersy, sylaby oraz wskazać rym ,
Posługuje się słownikiem ortograficznym ,
Posługuje się pojęciami: podmiot liryczny, narrator, narracja ,
Wskazuje dialog ,
Wskazuje nadawcę i odbiorcę,
Próbuje stworzyć plan zdarzeń,
Rozpoznaje baśń, legendę, komiks, nowelę, powieść, opowiadanie, hymn ,
Przy niewielkiej pomocy nauczyciela potrafi posługiwać się następującymi formami wypowiedzi pisemnej: list,
opowiadanie (twórcze i odtwórcze), streszczenie, opis (postaci, przedmiotu, krajobrazu), zaproszenie,
charakterystyka bohaterów, kartka z życzeniami i pozdrowieniami, ogłoszenie, plan zdarzeń,
adresowanie kopert, notatka .

Fleksja i składnia:

Zna przypadki oraz ich pytania,
Wskazuje podmiot i orzeczenie ,
Rozróżnia części mowy ,
Próbuje poprawnie określić formy fleksyjne rzeczownika, czasownika przymiotnika ,
Klasyfikuje rodzaje wypowiedzeń,
Wskazuje zdania pojedyncze i złożone ,
Potrafi odmienić rzeczownik, czasownik, przymiotnik,
Potrafi wpisać zdanie pojedyncze w wykres,
Wskazuje bezokolicznik ,
Wskazuje równoważnik zdania .

Fonetyka:

Dzieli wyraz na sylaby,
Układa wyrazy w porządku alfabetycznym,
Wskazuje w wyrazach głoskę i literę,
Zna polskie samogłoski .

Ocena dopuszczająca:

Uczeń samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności.

Kształcenie literackie i językowe:

Błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekreślają wartości pracy pisemnej i włożonego wysiłku ,
Technika cichego czytania pozwala zrozumieć tekst ,
Poprawnie pisze wyrazy poznane na lekcji ortografii,
Wymienia bohaterów i opowiada zdarzenia przedstawione w utworze,
Potrafi policzyć w wierszu strofy, wersy, sylaby ,
Podejmuje próbę wypowiadania się w szkolnych formach pisemnych: opis (przedmiotu, postaci, krajobrazu), zaproszenie, notatka, kartka z życzeniami i pozdrowieniami, ogłoszenie, adresowanie kopert, opowiadanie, list.

Fleksja i składnia:

Rozróżnia części mowy,
Wskazuje podmiot i orzeczenie ,
Odmienia czasownik przez liczby, osoby, czas ,
Określa liczbę i rodzaj rzeczownika,
Określa osobę, liczbę, czas czasownika,

Wskazuje zdania pojedyncze i złożone ,
Wskazuje zdanie oznajmujące, pytające i rozkazujące,
Odmienia rzeczownik przez przypadki .

Fonetyka:

Dzieli wyrazy na sylaby ,
Zna polski alfabet ,
Wskazuje literę i głoskę,
Zna polskie samogłoski .

Uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje *ocenę niedostateczną*.